

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032
7-13-68

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Kriza goriva umelna!

Vodilni uradniki javnih tožilstev v šestih državah so prepričani, da so pomanjkanje gasolina načrtno zadržale velike oljne družbe.

WASHINGTON, D.C. — V zadnjih mesecih je v naši deželi veliko govora in veliko sverilo o možnosti večjega pomanjkanja gasolina in drugih goriv za motorna vozila, pa tudi za industrijo in domove. O resničnosti tega pomanjkanja je bilo veliko dvoma, sedaj so vodilni predstavniki javnih tožilstev v šestih državah prišli po podrobnih preiskavah do zaključka, da je pomanjkanje načrtno in dogovorjeno delo velikih oljnih družb.

Načelnik državnega oddelka za boj proti trumom v New Yorku je dejal, da je bilo 1. junija v rezervnih zalogah 202.3 milijone sodov gasolina, skoro 10 milijonov sodov več kot lani, ko ni bilo nobene "krize".

Slične izjave so dali zastopniki S. Karoline, Connecticuta, Michigan, Massachusetts in Floride pred posebnim kongresnim odborom, ki vprašanje "krize goriva" preiskuje. Oljne družbe skušajo "pomanjkanje" porabiti za uničenje neodvisnih manjših prodajalcev gasolina na drobno, ko se izogibajo tekmovanju med seboj. Glavni javni tožilec S. Karoline R. Morgan je dejal, da je pomanjkanje "posledica skupnega sodelovanja mednarodnih oljnih družb s tujimi vlada". Glavni javni pravdnik Michigan F. Kelly je mnenja, da je javnost podrejena "tajnim določbam nekaj oljnih družb...", ki niso odgovorne ljudstvu.

Nekateri od zastopnikov so pokazali tudi na zvezno vlado, ki da je šla in gre še vedno oljnim družbam vse preveč na račun škodo splošne javnosti ZDA. Vsi so priporočali podrobno zvezno preiskavo delovanja oljnih družb, njih dogovarjanja o cenah, delitvi področij in vsega drugega, kar je v nasprotju z določili zakona proti trumom.

Franco dal delno oblast iz svojih rok

MADRID, Šp. — Generalissimo Franco, ki je star preko 80 let, je zadnji petek prepustil predsedništvo vlade svojemu dolgoletnemu sodelavcu adm. Luisu C. Blancu, pridržal pa si je predsedstvo države in vrhovno poveljstvo nad oboroženimi silami.

Nova vlada je bolj konservativna in tradicionalno Francova, kot je bila zadnja, v kateri je bilo več predstavnikov liberalne smeri, med njimi zunanji minister Lopez Bravo.

Gen. Francisco Franco je za svoje nasledstvo vse pripravil. Ko bo umrl ali odstopil, bo Španija postala spet monarhija in na njenem čelu bo kot kralj sedanjí princ Juan Carlos, star 35 let. Izbral ga je Franco sam. Nova vlada 70 let starega adm. Blanca je bila v soboto zapri-sežena.

Vremenski prerok

Pretežno jasno, soparno. Najvišja temperatura okoli 90.

Novi grobovi

Margaret Grosel
V Northeast Hospital v Madison, Ohio, je umrla 79 let stara Margaret Grosel, preje s 15410 Waterloo Road, roj. Podbevsek v Lazah v Zgornjem Tuhinju pri Kamniku na Gorenjskem, od koder je prišla v ZDA 1. 1913, vdova po l. 1963 umrlem možu Josephu, mati Margaret Kolar, Josepha, Josephine Zorich, Freda in Ann Barbo, 14-krat stara mati in 3-krat prastara mati. Pokojna je bila članica Kluba slovenskih upokojevcv za Waterloo Rd. okrožje. Pogreb bo v sredo ob 8.15 iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na Kalvarijo.

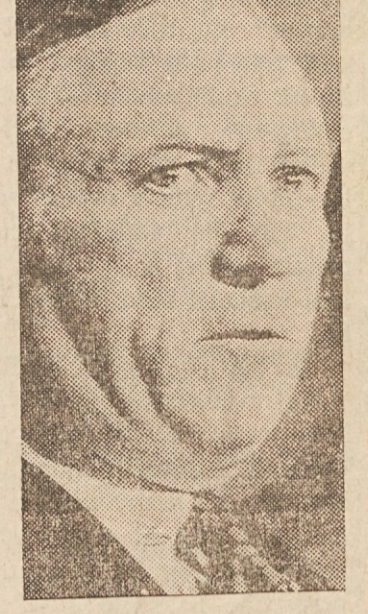
Anton Cek
V Highland View bolnišnici v Warrensvillu je umrl 83 let star Anton Cek z 22677 Ivan Avenue, rojen v Hrušici pri Podgradu v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA 1. 1907, oče Anne, roj. Nose, oče Anthonyja, Anne Lesko in Franka, 14-krat stari oče. Pokojnik je bil član Kat. borštnarjev št. 1640, KSKJ št. 219 in ADZ št. 8. Pogreb je danes, v ponedeljek, ob 8.30 zjutraj iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9., nato na All Souls pokopališče.

Louis Urinar
V Lake County Hospital West je po kratki bolezni umrl 86 let stari Louis Urinar (Urinar), preje s 16005 Parkgrove Ave., zdaj s 388 Beechwood Dr., Willoughick, Ohio, rojen v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA 1. 1915, vdovec po l. 1930 umrli ženi Mary, roj. Kolenc, oče Louisa E., stari oče Kathleen in Colleen, brat pok. Josepha. Bil je član ADZ št. 1. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v sredo zjutraj v cerkev sv. Viljama in nato na pokopališče sv. Pavla.

Danica Cheich
V Slovenskem starostnem domu na Neff Rd. je umrla 80 let stara Danica Cheich z 22300 Ivan Avenue, roj. Sajatovic v Zumberaku, vdova po Nicholasu, mati pok. Nicka, Johna, Dana in Mrs. Frank (Mary) Zivoder, 2-krat stara mati. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda v sredo v cerkev sv. Stefana na Lloyd Rd. ob 10., kjer bo pogrebno sv. mašo opravil msgr. Tomislav Firis, nato na All Souls pokopališče.

Amelia Kalcic
V soboto zjutraj je umrla v St. Alexis bolnišnici 71 let stara Amelia Kalcic s 3547 E. 73 St., roj. Bukovec v Kozjani, fara Brezovica na Slov. primorskem, od koder je prišla v ZDA pred 50 leti, vdova po l. 1934 umrlem možu Antonu, mati Antona in Williama. Pokojna je bila članica ADZ št. 18. Pogreb bo jutri, v torek, ob 8.15 iz Ferfolia pogrebnega zavoda na 5386 Lee Road na Maple Heights, v cerkev sv. Lovrenca ob 9., nato na Kalvarijo.

Kitajski zunanji minister se razgovarjal v Londonu
LONDON, Vel. Brit. — Kitajski zunanji minister Chi Peng-fei in britanski zunanji minister Alec Douglas-Home sta se pretekli petek sešla k prvim večjim diplomatskim razgovorom v zadnjih 25 letih med svojima državama.

Leonard Garment

LEONARD GARMENT je novi predsednikov pravni svetovalec namesto odpuščenega J. Deana.

Pobegli rdeči častnik razkriva načrte Hanoia

Pobegli častnik Severnega Vietnama sodi, da imajo rdeči še vedno nekaj ameriških vojni ujetnikov. Do večje rdeče ofenzive ne bo prišlo do leta 1976.

SAIGON, J. Viet. — Nguyen Thanh Son, 25 let stari poročnik severnovietnamske vojske, je prebegnil na stran Južnega Vietnama in zadnji petek pripovedoval, kako je imel navodila, da sabotira delo Mednarodne nadzorne komisije in konvoje te komisije, ki bi šli preiskovat kršenja dogovora o končanju vojne.

Trdil je, da ima Severni Vietnam še vedno v svojih zaporih nekaj ameriških vojni ujetnikov, ki jih hoče uporabiti za pritisk na ZDA, da bodo odstranile mine izpred severnovietnamskih pristanišč in dale Hanoiu obljubljeno gospodarsko pomoč za obnovu.

Častnik je pobegnil 4. aprila. Potrdil je mnenje južnovietnamskih in zavezniških opazovalcev, da rdeči pošiljajo borce in vojne potrebščine na jug v "velikem obsegu", pa razlagal, da to ne pomeni, da mislijo rdeči izvesti novo veliko ofenzivo. S to bodo čakali do leta 1976, ker "se boje" odmeva v svetovnem javnem mnenju in odgovoro predsednika Nixona. Mladi častnik je dejal, da je Hanoi odločen dobiti ves Južni Vietnam pod svojo oblast ob prvi priložnosti.

Federal Reserve Board zvišal obresti na 6.5%

Rastoča inflacija je pripravila Federal Reserve Board, da je dvignil obresti za posojila bankam na 6.5%, kar je najvišja taka obrestna mera od l. 1921.

WASHINGTON, D.C. — Federal Reserve Board je zadnji teden dvignil obresti, ki jih morajo banke plačati za denar, ki si ga pri Federal Reserve Systemu izposodi, na 6.5%, kar je najvišja mera od leta 1921. To povišanje je bilo že peto v letošnjem letu in je posledica inflacije, ki je zopet začela naravnost divjati.

Napovedujejo, da bo predsednik Nixon ta teden objavil nove ukrepe za omejitve inflacije. Ti so bili napovedani že za pretekli teden in so povzročili, da se je dolar v tujini v sredo in četrtek popravil, ko pa jih ni bilo, je v petek zopet popustil.

Francija je pretekli teden ponovno zahtevala od ZDA, da nastopijo v podporo dolarju na mednarodnem trgu, kar pa so te odklonile. Zakladni tajnik G. Shultz je v Parizu na zasedanju bankirjev izjavil, da je dolar v tujini padel pod svojo dejansko vrednost. M. Laird, novi Nixonov glavni svetovalec v Beli hiši za notranje zadeve, je dejal, da bodo tisti, ki računajo na novo padanje vrednosti dolarja, razočarani.

McCord se zavzema za ukinitve obsodbe

WASHINGTON, D.C. — Odvetnik J. McCorda je vložil prošnjo za razveljavlo obsodbe McCorda in tovarišev v letošnjem januarju, ker je ena izmed prič pri tej razpravi, W. Porter, javno priznala, da je pričala po krivem.

Zvezni sodnik John J. Sirica je napovedal, da bo izrekel kazen J. McCordu na temelju obsodbe v januarju 15. junija. To je sedaj odložil, ni pa se še odločil, kaj bo storil s prošnjo za razveljavitev obsodbe.

Za jutri je sodnik Sirica napovedal svojo odločitev o zahtevi posebnega tožilca za Watergate A. Coxa, naj omeji pričanje glavnim pričam pred senatnim odborom, v kolikor bi to moglo kasneje škoditi naporom za ob-

SAIGON SE UPIRA NOVEMU DOGOVORU KISSINGER-THO

Vse je bilo pripravljeno za podpis novega dogovora med dr. Kissingerjem in predstavnikom Hanoia Thojem v Parizu za izvajanje pogodbe o končanju vojskovanja v Južnem Vietnamu, ko se je Saigon uprl njegovemu podpisu. Kissinger je odpotoval domov, v Saigonu pa so začeli novo pogajanja za sporazum.

WASHINGTON, D.C. — Vse je bilo pripravljeno za podpis dogovora o izvajanju pogodbe o končanju vojskovanja v Južnem Vietnamu, podpisane in potrjene v letošnjem januarju v Parizu. Francoska vlada je že pripravila dvorano v Majestic hotelu, kjer naj bi bili zastopniki Severnega Vietnama in Viet Konga ter zastopniki ZDA in Južnega Vietnama podpisati novi sporazum, tedaj je prišla beseda iz Saigona, da ta dogovora v sedanjih obliki ne bo podpisal. Kissinger, ki se je razgovarjal od srede z Le Duc Thojem, se je od tega poslovl in odletel domov na poročanje predsedniku Nixonu, pa tudi na priprave za obisk sovjetskega vodnika Brežnjeva prihodnji ponedeljek.

Dr. Kissinger in Le Duc Tho sta se sporazumela, Saigon pa s sporazumom ni zadovoljen. Pravi, da sporazum načelno sprejema, toda "popraviti" je treba "nekatero podrobnosti". Te podrobnosti so dejansko bistvene pomena. Gre namreč za razmejitev ozemlja med vlado v Saigonu in med komunistično revolucionarno vlado, ki hoče s podporo Hanoia dobiti pod svoj nadzor ves Južni Vietnam. Spor med obema je oster in trdovraten, omejen ni le na besede, ampak se je raztegnil znova že tudi na obsežno bojevanje. Vlada v Saigonu trdi, da so rdeči izvedli v zadnjih 30 urah 162 napadov na njihovo postojanke in polonje. To je od februarja največ.

Predsednik Van Thieu zahteva, da se v sporazum Kissinger-Tho vključi tudi datum volitev v Južnem Vietnamu. Boji sodbo krivcev. Sodnik je nakažal, da verjetno tega ne bo storil, ker za to ne obstoji pravna osnova. Po ustavi ZDA sta sodna in zakonodajna oblast strogo ločeni. Tako naj bi sodišče ne imelo nobene pravice odločiti o tem, kaj sme Kongres in njegovi odbori in kaj ne.

Kuvajt poudarja potrebo po dopolnitvi obrambe

BEIRUT, Lib. — Ko je Izrael v skrbeh zaradi prodaje ameriških Phantom jet letal Savdiji in Kuvajtu, poudarjajo v Kuvajtu, da potrebuje ta vse orožje za svojo lastno obrambo in da ni prav nobene nevarnosti za uporabo tega orožja v karšnekoli druge namene.

"Kar mi kupujemo, ni za uporabo proti nikomur, je za izključno našo obrambo," je dejal šejk Sabah-al-Ahmed al-Jober, zunanji minister Kuvajta.

Kuvajt je med prvimi državami na svetu v pogledu črpanja olja. Državica nima niti milijon prebivalcev in premalo sredstev za čuvanje svojih meja in svojega bogastva. Razpolaga skupaj le z 7,000 mož policije, ki služi tudi za čuvanje meje.

Zaradi spora z Irakom, ki zahteva od Kuvajta dva otoka v Perzijskem zalivu, ki zapirata vhod do njegovega pristanišča Umm Qasr, se je Kuvajt odločil izdati 500 milijonov dolarjev za izgradnjo in oborožitev obrambnih sil, ki so očitno nezadostne.

Leonard Bernstein bo vodil koncert v Vatikanu

VATIKAN. — Za obhajanje 10-letnice izvolitve papeža Pavla VI. je bil povabljen ameriški kompozist Leonard Bernstein v Vatikan, kjer bo 23. junija dirigiral slavnostni koncert.

Senat omejil podpore farmarjev na \$20,000

WASHINGTON, D.C. — Senat je pretekli petek izglasoval s 78:9 omejitve podpor farmarjem za pšenico, bombaž in krmilna žita na kvečjemu \$20,000 letno. Doselej je bila taka podpora dovoljena na \$55,000 za eno letino.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društva Danica št. 11 ADZ ima jutri, v torek, ob 1.30 popoldne svojo redno mesečno sejo.

Iz bolnišnice — Mrs. Dorothy Strniša, ki je bila dva tedna v bolnišnici, pa je sedaj zopet doma, se lepo zahvaljuje za obiske in pozdrave, posebno delegatinjam SZS s konvencije v Chicagu za poslano kartico z 48 podpisi.

Železniška postaja — se je podrla

Postaja Pennsylvania železniške družbe na E. 55 St. in Euclid Avenue, od koder so pred leti Clevelandčani z vzhodnega dela mesta potovali v vlakom v svetu in se iz njega vračali, je bila od leta 1965 zapuščena. Včeraj popoldne se je del strehe neudarno zrušil na sosednje parkališče.

Zupan in mestni svet sta si v laseh zaradi vodstva poletnih služb

Zvezna vlada je dala 1.8 milijona za zaposlitev kakih 5,000 mladih ljudi za preko poletja. Mestni svet je pretekli ponedeljek odločil, naj to zaposlitev vodi šolski odbor, mestni zupan Perk, pa je prepričan, da je to njegova pravica. Če prepira danes ne bo konec, se prav lahko dogodi, da denarja ne bo in prav tako ne zaposlitve za 5,000 mladih ljudi v letnih mesecih! Zaveda tako mestni odbor kot zupan Perk poudarjata, da se borita "za koristi mesta" in njegovega prebivalstva!

Zadnje vesti

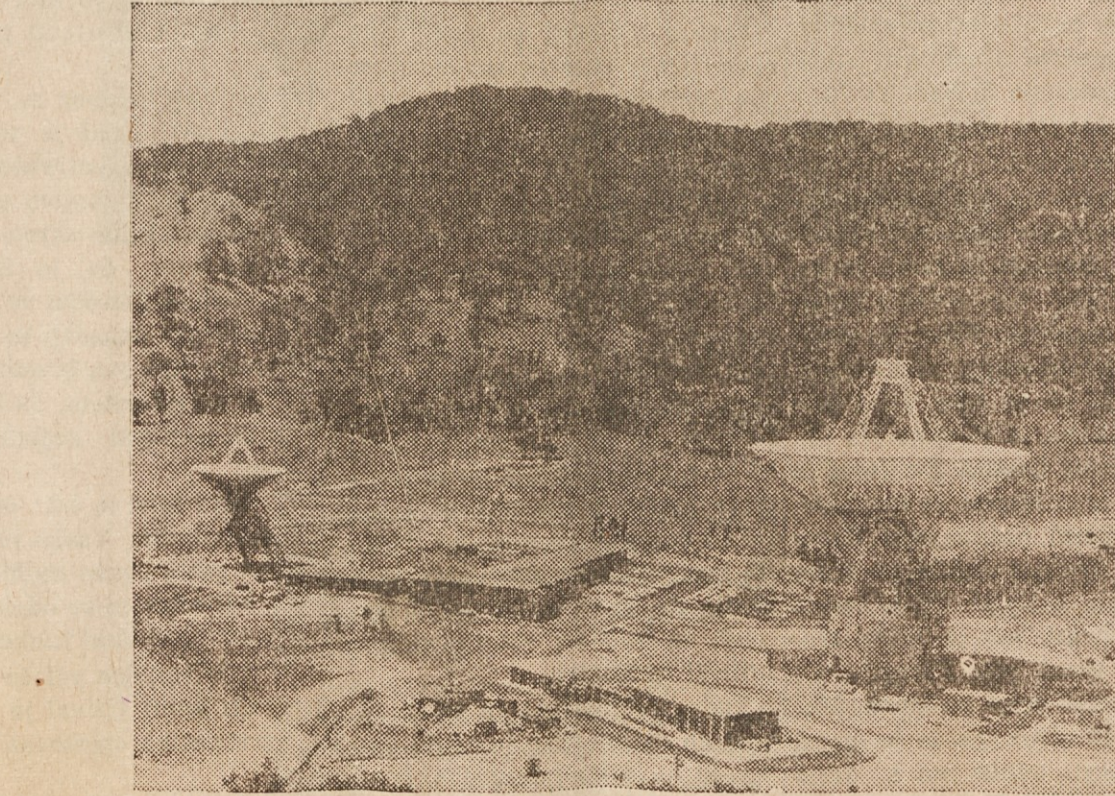
LORDSTOWN, O. — Delavci v tej veliki avtomobilski tovarni GMC so začeli danes zjutraj "divji" štrajk, o katerem trdi unija, da ne ve, kaj mu naj bi bil vzrok.

SAN JOSE, Kost. — Vlada ZDA je uradno predložila izročitev Roberta L. Vesco, ameriškega finančnika, ki je obtožen v zvezi s prispevkom \$200,000 Nixonovemu volivnemu skladu lani. Zunanje ministrstvo je objavilo, da je zahtevo ZDA izročilo v odločitev državnemu vrhovnemu sodišču.

JERUZALEM, Izr. — Golda Meir je na banketu za nemškega kanclerja W. Brandta dejala, da Izraelci zamerijo Mozesu, da jih "je vodil 40 let skozi puščavo v novo domovino, pa jih pri tem pripeljal v deželo na Srednjem vzhodu, kjer ni olja". — Ko je šel Willy Brandt v mestno hišo v Jeruzalemu zadnji dan svojega 5-dnevnega obiska v Izraelu, ga je tam sprejela mala skupina demonstrantov s klici "Nemci pojdite domov!" Nekdo je vrigel proti nemškemu kanclerju jajce, ki pa je zadelo nekega izraelskega vladnega predstavnika.

NEW DELHI, Ind. — Trije oboroženci so ugrabili nepalsko potniško letalo nad Indijo in zahtevali ter dobili \$400,000 odkupnine, s katero so nato srečno pobegnili v džunglo.

Povprečno 150 palcev
DETROIT, Mich. — Povprečno pade letno na področju jezer Erie in Ontario ter njune okolice 150 palcev snega. Čim dalje proti severu gremo od tod, tem manj snega pade letno.

ZA ZVEZO Z VESOLJEM — NASA je zgradil v bližini Canberre, glavnega mesta Avstralije, vesoljsko komunikacijsko središče, ki ga vidimo na sliki. Njegova naloga je vzdrževanje stikov z vesoljem. Ta postaja bo skupno s postajo Goldstone v Kaliforniji in z novo, ki jo gradijo pri Madridu v Španiji sposobna vzdrževati stalne zveze z vesoljskimi ladjami v bližini Zemlje, pa tudi s takimi, ki prodirajo globlje v vesolje, kot sta Pioneer 10 in 11, ki sta namenjena dom Jupiterja in dalje v vesolje.

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$13.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece
Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months
Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 114 Monday, June 11, 1973

Kako kaže za Staneta Dolanca?

Slovenski komunist Stane Dolanc, do pred kratkim bolj malo znano ime celo v lastni domovini, kaj šele v svetovni javnosti, se je v zadnjem letu prikopal do položaja take pomembnosti, da mu časopisni poročevalci posvečajo izredno pozornost. To se je zlasti pokazalo, ko se je razvedelo, da je stari jugoslovanski diktator Tito postal naenkrat "zelo utrujen" in je moral izpreči ter svoje posle izročiti v roke svojega zvestega oprede, ki mu je že nekaj časa hrabro in tesno ob strani stal.

Kakšen je novo nastali položaj, smo v našem listu že podrobno opisali in na tem mestu izrazili tudi svoje poglede na nastajajoče spremembe z ozirom na prenos oblasti v nove roke. Sedaj nas še zanima, kako stvari stojijo za predvidenega Titovega naslednika in koliko upanja mu lahko pripišemo, da bo v svoji ne lahki nalogi uspel. Seveda so to več ali manj le ugibanja, ki pa vendar niso brez vsake stvarne podlage, povrh so pa še zelo zanimiva.

Kateri so torej pozitivni činitelji, ki govore za to, da bi morda Dolanc v svoji misiji uspel?

Najprej imamo tukaj dovolj upoštevanja vredno dejstvo, da on ni ne Srb ne Hrvat in to v sedanjih političnih stvarnostih v Jugoslaviji nekaj pomeni. Biti Slovenec brez ozira na to, kakšni so njegovo slovensko narodno prepričanje in pogledi glede slovenstva, se pravi stati ob strani ostri borbi med Srbi in Hrvati na različnih področjih narodnega, političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

Ta borba se ni ustavila niti pred marksistično doktrino, ampak je zajela vodilne osebnosti v partiji sami, kar vodi do nezaupanja v vrhovih in se izživlja v sumničnjem, obtoževanju in rivaliteti. V takih razmerah more enotnost ohraniti samo absolutistična avtoriteta, ki jo ne osporavajo ne Hrvati ne Srbi. Taka avtoriteta je Josip Broz-Tito ne glede na to, da je sin hrvatskega deželana in ga je rodila slovenska mati. Enakega, niti podobnega, nimajo ne Srbi, ne Hrvati. Zakaj se torej v kritičnem obratu razvoja ne ozreti po — nevtralnem Slovincu, ki bi ga vsaj prehodno mogli pogoltniti eni in drugi?

Druga ugodna stvar za Dolanca je, da je bil do zadnjega leta politično malo eksponiran, skoraj nepopisan list. Še ne 20 let star, je po končani vojni in revoluciji dolgo ostal v ljudski armadi, potem pa do vpoklica v politbiro leta 1969 opravljal strankarsko-politično javni kritiki malo ali nič izpostavljen posel političnega šolnika. Pojavil se je na osrednjem političnem odru strankarsko in javno-politično neobremenjen, razmeroma zelo mlad, brez resnih nasprotnikov. To so upoštevanja vredne prednosti zlasti še v razmerah, ki vladajo v jugo-partiji.

Seveda bi bilo po drugi plati tvegano postaviti na čelo partije v javnosti tako malo vpeljanega človeka brez vsake predhodne priprave. Tito je imel tako pripravo v mislih, ko ga je imenoval pred dobrim letom za glavnega tajnika partije in ga postavil tesno ob svojo stran. Svetovni tisk (in seveda še bolj domači) je to skrbno beležil in Dolancovo ime se je odtlej redno pojavljalo ob Titovem ter preplavilo deželo in svet. Slednji mu je v zadnjem času tudi prepuščal stik s časnikarji, kjer je imel Dolanc na pladnju servirano možnost široke publicitete važnega politika, če ne državnika, ki naj ohranja in nadaljuje Titovo dediščino. To je najbrž najmočnejši plus, ki ga je dobil Dolanc pred vsemi drugimi. Koliko bo zalegel po Titovi smrti, je pa vprašanje, ki bi ga ta lahko rešil, če bi prenesel vrhovno vodstvo partije še za svojega življenja.

Kajti po smrti rdečega nasilnika te stvari ne pojdejo gladko. Baš nasprotno! Nabralo se je vse polno nerešenih problemov, ki bodo udarili na dan; v partiji je bilo treba sporna vprašanja likvidirati z brutalnim nasiljem nad vodilnimi glavami, kar ne rešuje, ampak poslabšuje položaj. Dobro je znano, kako ti odstavljeni politični prvaki niso zadovoljni s sedanjo notranjo in zunanjo politiko partije, ki se vrača na linijo sovjetskega komunizma in prikritega stalinizma. Tudi ideološki spori so bruhili na dan glede Kardeljevega in Bakaričevega tolmačenja "delavskega razreda", ki ga ta dva raztegujeta na "delavno ljudstvo", kar je seveda nekaj drugega. Tem in še drugim fundamentalnim političnim in partijskim problemom se pridružuje obupno slabokrvno gospodarstvo, katerega je v teku let režim tako globoko zavozil, da ga ne morejo postaviti na pravi tir vsi poskusi stabilizacije, še manj pa ohripeli slavospevi delavskemu samoupravljanju, ki ga znani nemški list "Der Spiegel" imenuje "samoupravljanje polomije".

Pa tudi to ni vse, kar čaka Titovega predestiniranega dediča na vodstvu partije, če to vodstvo sploh dobi v roke. Kaj pa pravi k vsemu temu ljudska armada, ki v vsakem komunističnem režimu (kakor v drugih totalitarističnih vladah) predstavlja hrbtnico notranje in vnanje sile slehernega diktatorja, čigar nastop in padec je od nje odvisen? Po svetu je dovolj zgledov za to.

In specifično v Jugoslaviji: kaj pravi k vsemu Aleksandar Ranković, svoječasnemu močnemu stalinistični policaj, ki je bil nadomestil prisluškovalne naprave naravnost z Brozove sobane, pa ga je ta potem postavil na hladno? Kdor meni, da je Ranković s svojimi pristaši politično mrtev, je v zmoti.

Kako se bodo po Titovem odhodu — pod Dolancem, ali pa brez njega — te zapletene stvari odpletale in odvijale, kaj se bo iz tega rodilo za narode v tej deželi, bi niti preoški videc ne mogel prerokovati. Če bi šel razvoj v smer, ki Sovjetom ne bo všeč, bo sledila druga Češka. Toliko se lahko prerokuje. In pa to, da na žalost ni nobenega izgleda za padec komunizma in za pridobitev zgubljenih svobod — sedaj podjarmljenih narodov. Slišati je zanesljive glasove iz domovine, da se znatna večina ljudstva ziblje v nekem pasivnem, apatičnem zadovoljstvu, kamor ga je zabil "naš stari". To pa ni pravo razpoloženje za boj in zmago svobode.

BESEDA IZ NARODA

Čestitke zavednemu slovenskemu paru k zlatemu jubileju

FAIRFIELD, Conn. — Zlati jubilej, 50-letnico svojega skupnega zakonskega življenja, sta obhajala Peregrin Us in njegova žena v krogu svojih 15 živčih otrok in 26 vnukov. Ene hčerka in 4 vnuki so v Argentini.

Peregrin Us je bil rojen v Brezovici, fara Zlato polje, gospa Marija Us, rojena Pistotnik, v vasi Male Lasnje, fara Zlato polje. Poročila sta se 4. junija 1923 v Zlatem polju. Vzgojila sta zelo veliko in pridno družino: sedem hčera in osem sinov. Živeli so na posestvu v Brezovici na Gorenjskem.

Slavljenca sta s težkim srcem zapustila svojo rodno grudo ter nastopila pot v tujino s tako veliko družino. Pribežali so preko meje na Korosko. Bili so tam v taborišču Spittalu ob Dravi do leta 1952, nato so skozi katoliško organizacijo NCWC prišli preko velike luže v Ameriko. Prišli so naravnost v Bridgeport, Conn., k slovenski fari sv. Križa. Pokojni župnik dr. Andrej Farkaš je to veliko družino z veseljem sprejel. Preskrbel jim je veliko enodružinsko hišo, katero so s pridnimi rokami kmalu izplačali. Kot trdna in zavedna Slovenca sta Peregrin in Marija Us v novi domovini dočakala svoj zlati jubilej, katerega sta slavila pri novi fari sv. Križa v Fairfieldu 3. junija 1973. Zlatoporočno mašo je opravil svetokriški župnik rev. Alois Hribšek, ki je v svojem govoru lepo povedal, kako sta si slavljenca pred 50 leti pred oltarjem obljubila večno zvestobo. Mešani cerkveni pevski zbor, kakor tudi moški zbor so zelo ubrano prepevali med sv. mašo. Po končani sv. maši sta se slavljenca v spremstvu slovenskih narodnih noš podala v dvorano, kjer sta v krogu svojih 15 živčih otrok in 26 vnukov ter ožjih prijateljev in znancev iz Bridgeporta in okolice, kakor tudi prijateljem iz New Yorka z rev. Richardom Roganom, praznovala svoj dan.

V dvorani sta dve 12-letni deklici oblečeni v slovenski narodni noši, čestitali in želeli še na mnoga leta ter izročili šopek rdečih nageljev. Nato je sledil govor slovenskega voditelja g. Kurbusa, ki je tako lepo primerjal, kako je družina Us podobna sveti družini. Sv. Jožef je s svojo ženo Marijo in enim Detetom moral bežati pred Herodom iz svojega rojstnega kraja Betlehema v Egipt. On je vedel, kam gre, ker mu je Angel Gospodov kazal pot. Peregrin Us je imel tudi ženo po imenu Marija in 15 otrok, pa se je moral vdati usodi, nihče mu ni kazal poti. Kot trden Slovenec gorenjskega rodu ni zgubil zaupanja v Boga in Mater božjo; srečno je pripeljal svojo veliko družino preko luže v obljubljeno deželo Ameriko.

Po govoru je nastopila pevska skupina ZVON, ki je s svojimi ubranimi glasovi slavljenca zapela štiri pesmi, katere sta v svojih mladostnih letih zelo rada sama prepevala. Moram poudariti, da pri tej pevski skupini ZVON deluje kar šest njunih sinov. Najmlajši, ki nosi očetovo ime Peregrin Us, je pevovodja te skupine.

Draga slavljenca, gospod in gospa Us, v imenu vseh prijateljev in znancev doma in v tujini, kakor tudi v imenu "Zvonarjev" Vama izrekam iskrene čestitke. Bog Vaju naj ohrani še dolga leta zdrava in zadovoljna, da bi še v naprej bila pripravljena podpirati našo slovensko glasbeno skupino ZVON in slovensko besedo.

Bog Vaju živi!

St. I. Maly

Pokojnemu župniku Vitalu Vodušku v spomin

OAKLAND, Kalif. — Težko je pisati o velikih pokojnikih, kot je bil Vital Vodušek, ki je umrl 27. maja in bil pokopan naslednjo sredo ob asistenci msgr. J. McGučkena, nadškofa iz San Francisca, msgr. M. Guilfoyle, škofa iz Stocktona, in štiridesetimi sobrati.

Z njegovo smrtjo smo Slovenci izgubili prijazno in gostoljubno središče, edino na Zapadu, saj je bilo njegovo župnišče vedno vsem na široko odprto. Vsakdo, ki je prišel v San Francisco, se je oglasil pri njem in brez obiska Fathra Voduška je imel občutek, da ni bil v tem vlemestu.

Pri njem so se redno, vsako sredo, shajali slovenski in hrvatski duhovniki, da so se razgovorili o vseh tekočih problemih in črpali nov pogum in nove ideje za dušno pastirstvo.

Toda to je bil le zunanji okvir njegovega dela. Pokojni je znal skrbno zakrivati svoje veliko delo in žrtve, ker se je zavedal, da čednosti ohranijo ves notranji čar in vrednost le, dokler so skrite.

Father Vodušek je ljubil veselje, lepoto in mladost. Vse njegove pridige so izzvenele v opevanju večne lepote, luči in večnega veselja. Ljubil je rože, zato je bila njegova cerkev vedno en sam pomladanski sveži šopek; ljubil je petje, vsako nedeljo je bil pri maši pravi koncert, kateremu so redno prisostvovali tudi verniki, ki ne razumejo slovenskega jezika; ljubil je umetnost in je bil kot strokovnjak na tem polju večkrat povabljen, da je predaval umetnikom. Ljubil in razumel je mladino in je bil npr. znan bogoslovem dveh škofij, da je on edini, ki je zahvalno od visokih funkcionarjev bližnje justične palače pa do kromnih ženic. Užival je v mestu vsestransko spoštovanje in ugled.

Samo dejstvo, da si bil član njegove župnije ali da si bil njegove narodnosti, je bilo večkrat najboljšje priporočilo.

Naj mu bo Bog za vse večni plačnik!

Žena v Cerkvi in v svetu

Po zadnjem koncilu se je razvilo med ženskami močno gibanje, naj jim družba in zlasti Cerkev priznata pravo mesto v svetu. Napisanih je bilo mnogo člankov in izšlo je več knjig, ki obravnavajo položaj žene v Cerkvi.

Kristus je učil: "Vi vsi ste pa bratje!" in tako razglasil enakost vseh pred Bogom. Cerkev, zvesta oznanjevalka Jezusovega evangelija, je vedno to resnico oznanjala in se trudila za uveljavljanje žene v svetu. Vendar je bila do zadnjega koncila praksa precej v opreki z načelom enakosti med možem in ženo.

ZENA — ZAPELJIVKA

Kaj je zaviralo uveljavljanje žene v človeški družbi in tudi v Cerkvi? Predvsem moramo vedeti, da je Cerkev nastala v judovski družbi, ki je bila odločno nasprotna ženski. Temu se je pridružil nasprotovanje grške kulture.

Zato so v prvih stoletjih krščanstva močno pozabljali, da je Bog ustvaril oba po svoji podobi: moža in ženo. Večjo važnost so dajali možu. Celotilni cerkveni očetje so smatrali ženo za manjvredno bitje.

Sv. Janez Krizostom je šel tako daleč, da je trdil, da bi Bog razmnoževal človeški rod brez spolnega združenja med možem in ženo, če ne bi prišel vmes greh prvih ljudi, ki je bil po mnenju različnih starih razlagalcev Sv. pisma spolne narave.

Eva je bila tako razglašena za trajno zapeljivko. Ženi so odrekli kakršen koli vpliv, razen v družini ali v samostanu.

ZENA — MOZEVA LASTNINA

Nerazumevanje za žene pripisuje tudi dejstvu, da je bila naša bogoslovna znanost izdelana v srednjem veku in da so jo krat ali še večkrat na noč. Vse svoje življenje je podredil skrbi za dobrobit tega starčka; celo v penzijo je nameraval stopiti še le tedaj, ko Father Trunk ne bi potreboval njegove pomoči. Vse to ni smatral kot breme, ampak kot poseben dar božji, ki mu ga je Bog naklonil, da je tako lahko izkazoval svojo serafinsko ljubezen.

To je le eden izmed mnogih primerov, za veliko večino katerih ve le Bog. Pokojnik je bil eden izmed prvih, ki se je zavzel za svoje sbrate begunce, da jih je več kot ena desetina takoj dobilo mesto v škofiji San Francisca. Ob prihodu istih jim je iz svojih sredstev poskrbel za najpotrebnejše.

Pa ne samo za svoje sbrate, ampak za vse, ki so potrebovali ekonomske pomoči, je imel odprto srce. Pobegli iz ladij so večkrat dobili pri njem ne samo zatočišče; zavzel se je tudi pri oblasteh in jim je uredil pravno stanje.

Bil je pravi učenec sv. Frančiška. Se več. Znal je združiti serafske ideale s potrebami današnjega časa. V svojem privatnem življenju silno skromen, ni gledal na žrtve, če je šlo za reprezentanco. Zavedal se je, da bo le tako pri oblasteh in zunanjem svetu njegova beseda imela vpliv in avtoriteto, da bo tako lahko pomagal najbolj potrebnim.

Pri vsem tem je bil otroško globoko pobožen. Vsako jutro je pred sv. mašo redno molil rožni venec, katerega so se udeleževali verniki od visokih funkcionarjev bližnje justične palače pa do kromnih ženic. Užival je v mestu vsestransko spoštovanje in ugled.

Samo dejstvo, da si bil član njegove župnije ali da si bil njegove narodnosti, je bilo večkrat najboljšje priporočilo.

Naj mu bo Bog za vse večni plačnik!

L. V.

izdelali samo menihi in duhovniki, torej samski ljudje. Na ženo so gledali le kot na mater ali devico.

Zahodna krščanska civilizacija je poudarjala načelo, da je žena ustvarjena, da bi bila mati. Odrekala je ženi kakršno koli drugo nalogo.

Kapitalizem in meščanska moralna sta smatrala ženo za možovo lastnino. Napoleon je npr. trdil: "Žena je dana možu, da mu rodi otroke, je moževa lastnina — kakor je sadno drevje vrtnarjeva last." Civilno pravo je gledalo na ženo kot na otroka ali kot nebogljeno bitje, ki potrebuje varstva in ki ni zmožno pravnih dejanj. Žena pri poroki zgubi svoj priimek in si privzame moževega in mož je potem mogel govoriti: moj avto, moja žena, moja pipa.

KRIZA V ŽENSKIH SAMOSTANIH

Posvečeno devišstvo je nekaj velikega in je dalo mnogo svetnic, toda v preteklosti je imela ženska le dve izbiri: poroka ali samostan. Na žensko so vedno gledali, da je fizično in moralno slabotno bitje, zato je bila Bogu posvečena devica strogo ločena od sveta in zavarovana z neštetiimi predpisi cerkvenega prava. Nikakor ni mogla izvajati takega vpliva na življenje v svetu, kakor so ga izvajali menihi.

Tako stanje je za sodobno miselnost nevzdržno, zato ni čudno, da je zadnji koncil sprožil krizo po ženskih samostanih. Vrhovna vodstva redov iščejo novih poti.

ZENA LE NEPOPOLNI MOŠKI

Pot v javno življenje so ženi zapirali tudi moški. Moška družba je do zadnjega povsod odločala in je tudi iznašla nekatere trditve, ki naj bi bile veljavne in ki so pomagale ženo držati v podrejenem položaju. Tako so rekli: "Žena je ustvarjena za moža," ko je tudi obratno res: mož je ustvarjen za ženo. Potem: "Žena mora dopolnjevati moža," a velja tudi obratno.

Izkoristili so tudi psihološke razlike med možem in ženo, ki naj bi spet dokazovale, da je le mož popolno bitje, prava božja podoba, po katerem žena hrepi. Žena naj bi bila le nepopoln moški. Na nesrečo se je večina žena sprijaznila s takim stanjem.

Če upoštevamo vse to, se nam ne bo zdelo posebno čudno, da je v starem poročnem obredu dolga proužnja za nevesto, da bi ostala ljuba in zvesta možu, kakor da ženin ne bi bil potreben take prošnje.

"ABRAHAM JE RODIL IZAKA..."

Na podrejeni položaj žene v odnosu od moža je v preteklosti vplivalo tudi nepoznanje, kakšno vlogo ima žena pri spočetju otroka. Saj so mislili, da je spočetje otroka odvisno samo od moža. V preteklosti smo poslušali v Jezusovem rodovniku: "Abraham je rodil Izaka, Izak je rodil Jakoba itd."

Posledice zmotne miselnosti o ženi so še vedno znatne, tudi v današnjem času.

KAKO NAJ SE ŽENA UVELJAVI V DRUŽBI IN V CERKVI?

Predvsem se morajo žene izogniti nevarnosti, da bi v želji po enakopravnosti hotele v vsem postati enake moškim. S tem bi potrdile preteklo zmoto, da je le moški popoln človek.

Ženska mora razviti svojo človeško naravo. V svetu se mora uveljaviti kot ženska s svojimi svojiskimi lastnostmi. Le tako lahko obogati človeško družbo.

Ženska mora vedeti, da je najprej ženska in potem morda žena nekega moža in potem mati otroka ali otrok.

Žena naj skuša čim bolj izoblikovati samo sebe, potem bo

lahko sprejela tudi vodilna mesta v javnem življenju, kot se je to zgodilo v Indiji, v Izraelu, na Cejlonu.

ALI MOREJO ŽENSKÉ PREJETI DUHOVNIŠKO POSVEČENJE?

Ob zadnji škofovski sinodi je nastalo vprašanje, ali morejo biti tudi žene posvečene za duhovnike. Clancie francoske ženske organizacije Zveza Ivane Arške so poslale celo posebno vlogo škofom na sinodi, naj se podeli posvečenje tudi ženam. Vnela se je debata, ali je to božja volja, da so posvečeni za duhovnike le moški, ali pa se je Jezus oziral pri izbiri apostolov na tedanjio miselnost in judovski družbi?

Tega vprašanja na sinodi niso rešili, pač pa je dozorelo drugo spoznanje: Če Cerkev ženskam ne podeli duhovniškega posvečenja, to še ne pomeni, da jo zapostavlja v odnosu do moških. Cerkev je živ organizem z mnogimi službami in različnim delovanjem. V Cerkvi so številna področja, ki so odprta ženskam in ki so v skladu z žensko duševnostjo. Predvsem pravijo, da so to področja dobredelnega delovanja v raznih oblikah.

Žene upravičeno želijo, da bi bile bolj pritegnjene v življenje Cerkve in da lahko povedo svoje mnenje, ki je za mnoge zadeve bolj merodajno kot mnenje moških. Odpadejo naj tisti predpisi, ki žensko žalijo, ker jo smatrajo za manjvredno ali celo za nevarno osebo. Omenim le dva: da ženska oseba nima vstopa v prezbiterij, to je v bližino oltarja ali da naj ženska oseba ne bere berila.

POSVET SVETOVNE ZVEZE ŽENSKIH KATOLIŠKIH ORGANIZACIJ

Preteklega oktobra so se zbrale v Franciji zastopnice Svetovne zveze ženskih katoliških organizacij. Zbrane so bile iz 25 dežel. Razpravljale so ravno o temi, kako naj žene sodelujejo v življenju Cerkev.

Ena je opozorila, naj žene pričajo za Kristusa z dejanji krščanske ljubezni. Sodelovanje žena pri aktivnosti Cerkev naj pomaga, da bo Cerkev postala bolj evangelijska — a to zahteva spreobrnjenje vsake žene, kajti vsak kristjan je Cerkev. Zaključila je: Ko postavljamo zahteve Cerkvi, moramo začeti pri sebi in same postati take, kakršno želimo Cerkev.

Predsednica nemške katoliške mladine je podčrtala, naj žene tudi v politično življenje prinašajo več humanosti. Vendar ugotavlja, da je to zelo težko, ker gledajo moški nanje z nezaupanjem. Imajo sicer pravo pot v politično življenje, a v strankah pridejo le redke na odgovorna mesta.

Zastopnica ZDA M. Mealey je govorila o delovanju posebne ženske komisije, ki jo je ustanovil pokojni predsednik John F. Kennedy. V tej komisiji so zastopnice iz vseh zveznih držav in lahko stavijo zakonske predloge, ki so upoštevani. Po tej poti morajo vse ameriške žene vplivati na javno življenje. Dostavila pa je, da je za žene najbolj hvaležno področje delovanja vzgoja.

Na tem posvetovanju zastopnic svetovnih ženskih katoliških organizacij se je jasno videlo, da žene želijo, da so pritegnjene k sodelovanju, da se jih upošteva, da se jim priznavajo njihove posebnosti.

Položaj v družbi in v Cerkvi še prav posebej je danes precej drugačen. Cerkev vedno skuša prepoznati znamenja časov, ker ve, da tudi po njih govori Bog in usmerja delovanje Cerkev. Prav gotovo ne bo pustila neizkoriščenih moči, ki so jih pripravljene dati na razpolago žene. Pritegnila jih bo k sodelovanju na vseh področjih, predvsem pa na tistih, ki bolj odgovarjajo ženski naravi.

Stanko Zorko ("Katoliški glas")

ZGANJE - NAŠ SOVRAŽNIK

(Spisal Jurij Trunk)

Kalbersch pravi: "Alkohol zastrupi otroke že pred porodom, gloda kakor črv na mladeniču in vzame moč možu." Profesor Nothnagl na Dunaju piše: "Ve- Nothnagl na Dunaju piše: "Ve- lik greh je, če dajejo otrokom piti žganja, vina ali piva. Do 14. leta bi otrok ne smel poznati teh tekočin, in zločin je, če trdi kak zdravnik, da vino redi, in otroče, ako pravi, da redi rdeče vino bolj kakor belo!" To je vendar jasno!

Omeniti moramo še nekoliko hudodelstvih in zločinov, storjenih po alkoholu. Gotovo je, da se je vsled pijančevanja izcimila prepirljivost in neumestna občutljivost, ki pripravi človeka do prenatrženosti. Nezmerno uživanje alkohola je skoro brez izjeme jedini vzrok težkih in lahkih telesnih poškodovalj, umorov in pobojev. In število teh se ravno dandanes množi na strašen način. Ni skoro dneva, da bi ne poročal ta ali drugi časnik o kakem pretepu, poboju ali umoru, in navadno se pristavljajo poročilu besede: Nesrečno žganje.

A ne smemo se čuditi, da postane pijanec pogostoma zločinec. Bistvo pijanosti obstoji v tem, da človeka oropa za pamet, zavest in razumnost; nižji nagoni vladajo v človeku brez ovire, kri vre, in vsi žvci so razburjeni; žival je v človeku dobila oblast čez vse višje zmožnosti. Pijanec je navadno tudi predrzen, neraven in nestrmen človek, ki nima izgubiti ničesar, ki je slep za to, in ono življenje, on ima vse lastnosti za pravega zločinca. Strokovnjaki trdijo, da povzročuje pijančevanje jedno tretjino vseh zločinov, polovico samomorov, tri četrtine raznih prestopkov in polovico zakonskih ločitev. Grozno se dandanes množi število samomorov tudi med Slovenci. Pravi se navadno, bolezen ga je privedla do tega koraka. Ali se pa tudi preiskuje, odkod je prišla bolezen? Pogostoma ima samomor svoj začetek v alkoholu. Ta uniči zdravje, privede do uboštva, pokonča blagostanje in časno srečo; življenje postane stud, pride nevara in obupanje, in vrata do samomora so odprta na stežaj. Od petih samomorov so navadno trije vsled alkohola. Na Norveškem so uvedli postavo zoper pijančevanje, in samomori so se zmanjšali za 22 odstotkov; v Belgiji so se pa v zadnjih 50 letih pomnožili za 140 odstotkov, in tako povsod, kjer se širi pijančevanje.

Veliko zla prinese pijančevanje v življenju, ali navadno tudi prerano in nesrečno smrt. Ono pripravljiva že na smrt, ker uničuje telesne in duševne moči, privede do uboštva in povzročuje nesreče v družinah. Prezgodnja smrt pijancev je delo božje previdnosti in pravičnosti, ki ne dopušča, da bi še dalje gnili udje izprijevali človeško družbo. Za to dejstvo ni treba izpričeval, potrjuje ga do cela lastna izkušnja. Dr. Ogle pravi, da more človek, ki se popolnoma vzdruže opojnih pijač, pričakovati, da si bo za kakih 10 let podaljšal svoje življenje. Zdravnik Heimer pa piše: "Daj 10 mladeničem v starosti 20 let vsak dan le jedno čašo žganja, ne več, in 9 od njih si bode skrajšalo svoje življenje za 20 let!"

Ljudstvo navadno sodi: Ta ne bo videl sivih las; zakaj? On pije! Ta je moral mlad v hladno zemljo; zakaj? On je pil! Strašno pustoši alkohol pri divjakih. Velik del jih Evropeci naravnost umorijo. Deblo 'Indijancev—Lisičarjev' se je skrčilo v 10 letih od 80.000 na 2000! To je storila ognjena voda, katero so jim prinašali beli možje. Predno je prišlo žganje na otok Haiti, je živel tam 200.000 ljudi; zdaj, po 90. letih, le 8000.

Zaradi tega je opominjal ne-

ki poglavar Kanza-Indijancev mlade ljudi: "Nikar ne pijte strupene ognjene pijače belih mož; kajti zlobni duh jo je poslal, da bi nas Indijance pokončal." In prav je imel Cetavajo, kralj Culu-Kafrov, ko je rekel: "Kdor dovaža sode ruma in žganja v deželo, oropa ljudstvo pameti!"

Skrčuje se tudi število Slovencev posebno ob mejah. Kdor živi v teh krajih, ve, da je ravno tam žganje in pijančevanje doma. Ali ni morebiti ravno to migljaj, odkod bi nam mogla priti pomoč?

Z boleznijo pa pride v družine še cela truma križev, bridkostij in težav kot posledice nesrečnega alkohola. Kalbersch živo opisuje take prizore: "Tu je oče, ki žaluje v svojih starih dneh za sinom — pijancem, tam je sin, kateri se sramuje, kjerkoli gre in hodi, svojega pijanega očeta. Tu sedi bleda mati s peterimi otroki pri prazni mizi, med tem ko popiva ali igra mož v gostilni; tam pretaka solze mati za svojim sinom do polnoči, ali ga ne bo iz gostilne. Tukaj čaka nevoljno gospodar svojega posla, ki je v gostilni med vinskimi bratci; če ga odpodi iz službe, mu stori drugi in tretji ravno tako; tam izgubi zopet posel vse spoštovanje do gospodarja-pijanca. Nesrečen je mož, ki ima ženo-pijanko, a obžalovanja vredna je še bolj žena, katera ima takega moža! Za ženo moramo obžalovati posebno otroke. Zastrupljajo se že pred porodom; pri žganju se rodijo, krstijo, vzgojujejo in rastejo. Ze štiri- do petletnim otrokom se vsiljuje žganje zašalo! Ne smemo se čuditi, če srečujemo take otroke blede kakor smrt; oče in mati sta bila pijanca!"

Kolikokrat bi se tudi med Slovenci ponudila priložnost, ponoviti, kar toži prorok v sv. pismu: "Vsi umiramo razcuti, kakor voda na zemlji. Naša dedščina je prešla na tujce. Sirotniki smo brez očeta, naše matere so kakor vdove. Naši očete so grešili, in mi trpimo zaradi njih hudodelstva!"

8. PIJANČEVANJE IN OBČNI BLAGOR

Na dan, ko bo izginilo pijančevanje, bo izginila polovica uboštva. — Picard.

Nikdo ne more tajiti, da Slovenci ne zaostajajo v pijančevanju in žganjepitju za drugimi narodi; da, v nekaterih krajih jih gotovo še prekosijo. Neki tujec, ki je obhobil precej sveta, je naravnost trdil, da ni videl nikjer toliko pijanih ljudi, kakor med nami. Nimamo natančnih podatkov, koliko gre denarja pri nas za alkohol, ali to je gotovo, da gledajo dežele in država za nekako zadovoljnostjo na vsakoletno svoto žganjskega davka. Kranjska dežela ima od samega žganja okoli 400.000 gld. dobička na leto, in koliko ljudje izdajajo za alkohol, nam nekoliko pojasni dejstvo, da so nekje na Gorenjskem samo 4 krčmarji izdali več za špirit, kakor cela občina za davek! Na Koroškem mi je znana občina, kjer so pred kakimi 30 leti vsi občanje na leto popili okoli 50 litrov žganja; sedaj bi pa ta mera ne zadostovala niti za 8 dni!

Ali je treba dokazovati, da dovede pijančevanje do uboštva? Pivec potrebuje denarja, veliko denarja; ako tudi le malo izda vsak dan, sčasoma naraste malenkost v veliko svoto. — A navadno ne ostane pri denarju; z denarjem se izgubi tudi čas, delo stoji, pijača naredi človeka ne-sposobnega za delo in nezadovoljnega s svojim stanom; ob enem trpi zdravje, pri čaši se navadno tudi igra, pride nemir v srce in družino, in vse to je še večja izguba, kakor izdani denar.

(Dalje prihodnjič)

KOLENDAR društvenih prireditev

JUNIJ

- 17. — Otvoritev Slovenske pristave.
- 22., 23. in 24. — Farni karneval pri Sv. Vidu.
- 24. — SKD Triglav v Milwaukee, Wis., priredi svoj prvi letni piknik v parku Triglav.
- 27. — Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje priredi piknik na SN-PJ farmi.
- 30. — Balinearski krožek priredi piknik na Slovenski pristavi.

JULIJ

- 1. — Pevski zbor Korotan priredi piknik na Slovenski pristavi.
- 4. — Slovenska pristava priredi piknik na svojih prostorih.
- 8. — Štajerski klub priredi svoj običajni piknik na Slovenski pristavi.

AUGUST

- 5. — Društvo Najsv. Imena pri fari sv. Vida priredi družinski piknik na Saxon Acres farmi na White Road.
- 8. — Federacija klubov slov. upokojencev priredi piknik na farmi SNPJ na Heath Rd.
- 12. — DSPB Tabor priredi pik-

nik na Slov. pristavi.

- 12. — Športni dan v parku Triglav v Milwaukee, Wis.
- 19. — Belokranjski klub priredi svoj običajni piknik na Slovenski pristavi.
- 25. — Balinearski krožek priredi piknik na Slovenski pristavi.
- 26. — Slovenska pristava priredi piknik in plavalne tekme.

SEPTEMBER

- 2-3. — Piknik Slovenske pristave.
- 2. — ZDSPB TABOR priredi spominsko proslavo 30-letnice Grčarić in Turjaka na Slovenskem letovišča v Boltonu pri Torontu v Kanadi.
- 14. — Podružnica št. 14 Slovenske Zveze priredi kartno zabavo v Euclid Park Club House. Začetek ob 7. zvečer.
- 16. — Vinska trgateg v Slovenski pristavi.

- 16. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v novi dvorani pri Sv. Vidu.
- 22. — "Kres" priredi zabavni večer v SND na St. Clair Avenue. Igrajo Veseli Slovenci.
- 23. — Društvo SPB Cleveland poroma v Frank, Ohio.
- 30. — Klub društev SDD na Recher Avenue priredi večerjo in ples v prostorih SDD. Večerja, na žaru pečeni piščani, bo na razpolago od 4.30 do 7.

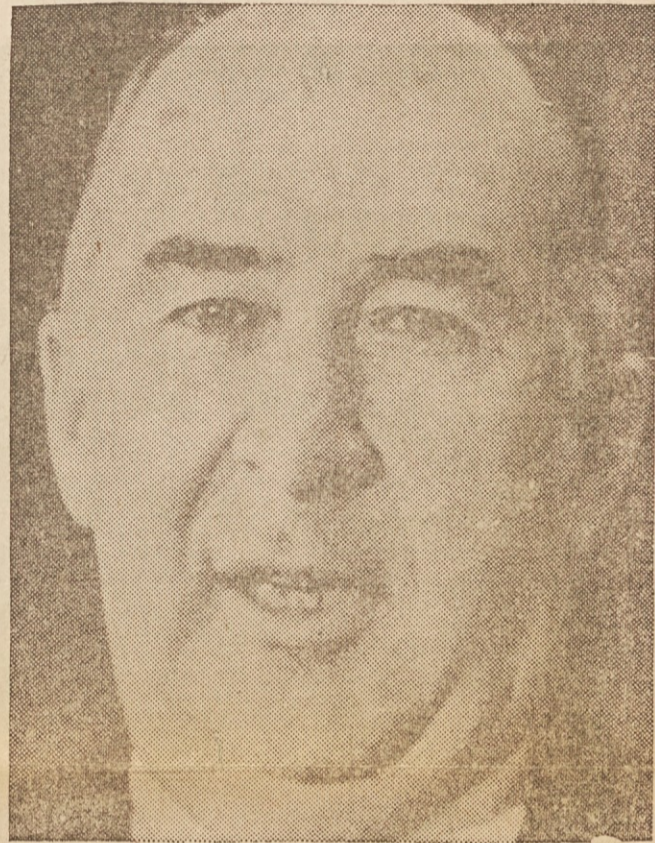
OKTOBER

- 7. — Kulturna društva v Euclidu priredijo koncert v SDD na Recher Ave.
- 14. — Podružnica št. 25 SZZ obhaja 45-letnico obstoja z večerjo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 4.30.
- 20. — Klub slovenskih upokojencev za Newburgh okrožje priredi banket s plesom v Slov. nar. domu na E. 80 St. Začetek ob 5. pop. Igra Buehner orkester.

- 21. — Kljub Ljubljana priredi večerjo in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Začetek ob 4. polpdne.
- 21. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete pripravi kosilo v šolski dvorani.
- 21. — Občni zbor Slovenske pristave v H. Lobetovi dvorani.
- 27. — DSPB TABOR priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30.

NOVEMBER

- 3. — Ohijska federacija ABZ

John Mitchell

JOHN MITCHELL naj bi bil baže odkril kot načelnik Odbora za ponovno izvolitev predsednika Nixona politično vohunjenje in tudi poskus zakrivanja tega, ko je bil odkrit vlom v Watergate. On to odločno zaničava, kot zaničava vsako krivdo tudi v zvezi z darom \$200.000, ki jih je Odboru poklonil finančnik Vesco v upanju, da bodo člani Odbora posredovali v njegovo korist pred Komisijo za vrednostne papirje in njih prodajo.

What a lot of ten-year-olds are wearing this year.

Thousands of children afflicted with Muscular Dystrophy must wear braces. Muscular Dystrophy destroys healthy muscle and replaces it with useless fat. After some time the child's muscles become so wasted that even braces will no longer support him. Later, he won't have the strength to sit in a wheelchair. Eventually, he won't be able to feed himself or even turn over in bed. His weakness leaves him so vulnerable to colds, pneumonia, or other complications he rarely survives maturity.

Scientists are beginning to penetrate the mystery of this tragic disease. Today there is some hope for the children who must wear these braces every day. That hope lies in MDAA's massive research program.

Only your contributions keep it going. Give generously.

Fight Muscular Dystrophy. Help them grow up.

Muscular Dystrophy Associations of America, 1790 Broadway, New York, N.Y. 10019

DELO DOBIJO DELO DOBIJO

Slovenska pristava išče

čuvarje za svoje kopaljšiče za letošnje sezono in oskrbnika, ki bi nastopil svoje mesto 1. septembra 1973. Kdor se zanima, naj kliče tel. 881-6751 ali 361-0377.

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženskega, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno. AMERIŠKA DOMOVINA 6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio 44103 431-0628

obhaja 40-letnico z večerjo in plesom v SDD na Recher Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci" D. Marsica in "Kres" pleče.

10. — Belokranjski klub priredi svojo vsekoletno Martinovanje v S.N.D. na St. Clairju, v veliki dvorani. Igrajo Veseli Slovenci.

DECEMBER

- 2. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

ZDA bodo priznale v kratkem Mongolijo

WASHINGTON, D.C. — Mongolija je neodvisna republika v Srednji Aziji, ki ima na severu za sosedo ZSSR, na jugu pa L. R. Kitajsko. Povezana je v gospodarskem, političnem in obrambnem oziru z ZSSR.

ZDA doslej Mongolije niso priznavale in ne imele z njo kakih stikov. Od lani se pogajajo z njo v Združenih narodih za vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov. Trdijo, da bodo ti priznavali in ne imele z njo kakih stikov. Od lani se pogajajo z njo v Združenih narodih za vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov. Trdijo, da bodo ti priznavali in ne imele z njo kakih stikov.

MALI OGLASI

Apartment v najem
Oddamo 7 sob na 14602 Lake Shore Blvd. Kličite 486-6760 po 4. uri.

Hiša naprodaj
Za dve družini, 6 in 6, v okolici sv. Vida, dve novi garaži. Kličite 391-3285

For Rent
5 rooms down, big basement, furnace, garbage disposal, just painted and papered. \$75. Will take one child. Nice yard. On 1229 E. 71 St. Call 361-4135 or 381-7665 after 4 p.m.

Lastnik prodaja
4-družinsko hiša v dobrem stanju, nova elek. napeljava, novi furnezi, na E. 73 severno od St. Clair. Cena \$16,500. Za sestanek kličite 431-6798.

Blizu E. 185 St.
hiša z tremi spalnicami naprodaj in še posebej sobe za mater, jedilna soba, garaža, odlična.

Euclid
blizu E. 200 St. bungalow s tremi spalnicami, rekreacijska soba, garaža, odlična.

Euclid zidan duplex
6-6, osem let stara, tri spalnice v vsakem stanovanju, klet, dober dohodek.

UPSON REALTY
RE 1-1070 499 E. 260 St. Odprto od 9. zjutraj do 9. ure zvečer (118)

V najem
4 sobe se odda zgoraj, zaposlenim, 1 ali 2, nič otrok, blizu sv. Vida. Prosta gorkota, vroča voda. Kličite 431-9783. —(5,7,11 jun)

Prijatelj's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE AID FOR AGED PRESCRIPTIONS St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

HELP WANTED.
General Office Work Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628 (x)

Male Help Wanted
Gradbeni delavci Izkušeni v gradnji kanalov in drugega dela pod zemljo, najmanj 3 leta izkušnje. Dobra plača in obrobne koristi. Javite se prosim na: Box 123, American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103. (x)

Delo na strojih "Drill Press"
Tovarniška izkušnja priporočljiva
RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351 (121)

POWER BRAKE OPERATORS LABORERS GRINDERS
SHEET METAL MECHANICS to work on sheet metal fabrications and electric cabinets. STEADY WORK, COMPANY PAID BENEFITS. Interviews between 8 and 11 a.m.
FORMWELL PRODUCTS CO.
1530 Coit Ave. (south on E. 152 St. to end of street) (116)

Help Wanted — Female
Housekeeper
Live in. — Watch three children. cook, and keep house. Eastern suburb. Call after 6:30 p.m. 382-7290 —(115)

Housekeeper
live in, 5 days, lovely, country home, adult family, light cooking. Other help employed. Top salary and benefits. Recent references required. Please call 247-5933 (114)

Help Wanted Female VENDING HOSTESS
We are looking for a lady to train as a vending hostess for a pleasant industrial location. Transportation necessary. Hours 6:30 a.m. to 1 p.m. No weekends or evenings. Call 771-3756 weekdays 9 to 12 noon only. An equal opportunity employer. (122)

Help Wanted Female
Light factory work. Will train. Must speak some English. Apply 9 a.m. until noon.
PERLA EMBROIDERY CO.
1815 E. 23 St. (118)

ŠIVALKE ZAVES
Skušene, dobra urna plača. Stalna zaposlitev. Kličite med 8 in 12 polpdne. 431-4141 (116)

RAZPOROKA

ROMAN

Spisal PAVEL BOURGET — Prevedel A. KALAN

"Ah," vzdihne, "še hujšega. Dolže vas... toda jaz niti povedati ne morem, tako je strašno..." Konečno se vendar s niko pomiri: "Dolže vas, da ste s takim ljubimcem ušli stricu in zapustili Clermont, da ste živeli z njim skupaj, da ste imeli otroka... Pravi, da je bil on pravnik in da se je pisal za Mejana. Tudi o vas se govori, da ste takrat študirali pravo; dostavljajo tudi, da sta se sporekla, da ste takrat prestopili na drugo fakulteto, da bi se več ne srečavali z njim. Jaz sem vam vse povedal, in ni še dve uri, kar je to vse meni povedal moj oče..." Kako je zvedel, da se midva večkrat vidiva, tega ne vem; jaz nisem ne doma in tudi drugod nikjer govoril o vas. Toda on je vse zvedel in najino razmerje ga vznemirja... Seveda tega mu ne morem zameriti; tega pa mu nikdar, dokler bom živ, ne morem priznati, da je izdal vaše ime nekemu sleparskemu agentu, ki je kdo ve kje in pri kdovekom pozvedel nesramnosti, ki jih je sporočil očetu. Ker vi nekoga sunite, povejte mi njegovo ime, da ga primeva skupaj ali pa jaz sam kakor vaš prijatelj. Ako na tej strani ničesar ne najdeva, iskal bom drugod, zvedeti moram, kedo je ta slepar, prisiljen ga, da mi pove, kje je nabral te umazanosti, da je vas z njimi grdil. Vse, kar dobim, mi pride prav; treba, da se vam da zadostilo, jaz hočem, da more moj oče reči: Prosim oprostjenja Mlle Planat zato, kar sem o njej po drugih govoril... Poprej me on ne bo videl..."

Berthe je pobešenih oči — vsaj ni mogla gledati Luciena — poslušala te srce ji moreče besede; čutila je, koliko trpi, kaznovan zaradi spominov, ki jih je s tem vzbudil in ki so tudi njega v živo zadevali. Njeno ljubeče srce je bilo gurnjeno in ob enem obupano, ko je videla tako preveliko zaupanje; to je bil najnežnejši dokaz ljubezni, kateri še noben suni ni otrešel cvetja. Toda neka druga sila jo je obvladala; zagrizena prostomiselnica se je v njej vedno odločneje dvigala proti socialnim predsodkom, ki so se kazali tudi pri Lucienu tako močni, da se je moral siliti, da tudi on ni potrdil Bertheine krivde. — Ko je Lucien prenehal z grožnjami svojemu očmu, rnu je s prvo besedo ona odklonila vsako podporo za preiskavo in izjavila, da je sama za vse odgovorna. Ona ne potrebuje, da bi jo opravičevali ali da bi ji odpustili.

"Fivala vam lepa na vaši prijaznosti," reče mu, "toda jaz ne vem, zakaj se tako hudujete nad svojim očmom. Vsaj me on nič ne pozna; nanesli so mu nekaj na ušesa in on si je to po svoje razlagal. Ker ste vi do mene odkriti, treba, da sem tudi jaz z vami iskrena. Nekaj pri vaših poizvedbah ni točnega: ko sem zapustila Clermont, M. Mejana ni bil moj ljubimec. Res pa je, da sem prvo leto svojih študij z njim skupaj živela v Parizu, popolno res je, da sem imela otroka, res je tudi, da sem pričela s pravom, a se pozneje odločila za medicino, posebno zato, da spremenim vse svoje življenje. V teh treh točkah je bil vaš oče dobro poučen."

— "Vi!... Vi!..." Tako je zastokal Lucien, glas mu je bil umirajoč, in to je bil ves odgovor, ki se je mladeniču izvil iz ust na to, kar mu je Berthe priznala s tako strašno malimi besedami. Na njegovem obrazu se je bilo bati, da se mu zmeša; solze so mu osahnile v očeh, omahnil je nazaj, kakor bi be-

žal pred strašno prikaznijo. Povelje je hripavo: "Vi ste to storili? Vi! Vi!..."

"Da, jaz sem to storila..." reče Berthe, glavo po konci in roki navskriž. "Če si imam kaj očitati, ni to, da sem tako ravnala. Jaz sem imela pravico zato in vest mi pravi, da nisem ničesar opustila, kar sem bila dolžna sama sebi. Seveda to, kar vam danes povem, morala bi bila vam povedati precej prvi dan, ko se je pričelo najino prijateljstvo... Toda jaz tega nisem mogla... Ne zaradi tega, kar sem storila..."

"Zakaj pa še sedaj ne molčite!" zakriči Lucien bolešno, "toliko ljubeznivi bi vendar morali biti, da bi mi podaljšali sanje, v katere ste me zazibali..." Tedaj je res vse, kar sem verjel, gola laž! Kako sem vas občudoval, cenil, oboževal, norec!... Vi ste imeli ljubimca!" razsrjen ponovi: Ljubimca!... Kako to boli, kako to peče... Zakaj ni ste vsega tega utajili? Jaz bi bil vam vse verjel, rajše nego da moram zanaprej vedno reči, da ste bila ljubimka tega človeka. Komu naj še kaj verjamem?... Komu?... Oh jaz sem vam vse verjel!..."

"Molčite Lucien!" prekine ga Berthe, stopi proti njemu in ga prime za roko... "Prepovem vam tako govoriti z menoj" — in izraz tega užaljenega odpora je bil tako silen, da se je Lucien instinktivno vklonil, dasi mu je ljubosumnost razjedala srce in poslušal jo je tiho, ko je nadaljevala — "Zato vi nimate pravice, vsaj ste me opazovali toliko časa, kako živim, kako mislim, delam in čutim. Ali ste videli v meni kedaj koketo? Ne! Ali sem spregovorila le eno besedo ali morda le enkrat kaj storila, kar bi bilo proti dogovoru najinemu, da si bova kakor tovariša - dijaka, kar sem od vas takoj zahtevala, ko sva bila vdružit skupaj, dobro se spominjam onega trenutka; bili ste zame zelo vabljeni, a sklenila sem z vami ne več občeovati, če bi bili vi meni dvorili... In ali sem vam to dovolila? In vsi ti dokazi za mojo lojalnost, vsi ti jasni dogodki, o katerih ne morete dvomiti, vse to je sedaj nič, nič! Se toliko zaupanja nimate do

KAJ PA ZDAJ? — To zglada se sprašuje mali Luke Foster iz Central, S.C., ko se je prvič povzpela na vrh ograje. Mati, ki ga je pri tem posnela na film, je za to fotografijo dobila Kodakovo nagrado.

mene, da bi si rekli; Ta ženska, ki govori z menoj, in ki se priznava krivo nekih dejanj, je vendar ona, katero sem ravnokar še tako spoštoval, da vkljub najbolj obteževalnim dokazom nisem hotel priznati, da bi bila res kaj takega storila. Zato pa ta dejanja niso imela in tudi sedaj nimajo pri njej onega pomena, katerega sem jim jaz prisojal. Da, da, jaz sem to storila, xdala sem se nekemu človeku, postala sem nezakonska mati, toda jaz nisem mislila, da sem se s tem pregrešila proti kakei svoji dolžnosti. Tudi še sedaj sem istega mnenja. Delaj, kakor misliš, to je moje edino načelo in tedaj, uprav tedaj nisem drugače delala, kakor sem mislila."

"To ni res," odgovori ji Lucien srpo. "Vi pač niste mislili, da ima mlado dekle prav, ako se vda nepoštenosti."

— "Jaz sem mislila," odgovori Berthe jednako trdo, "in mislim še sedaj, da za moža in ženo, ki se želita združiti in napraviti svojo lastno ognjišče, ni treba svečenika, ki bi ju blagoslovil, ne magistrata, ki bi vknjižil njuno pogodbo. Mislija sem in še sedaj mislim, da skleneta pravi zakon ona dva, ki si v svobodni zvezi po osebni volji združita svojo usodo in da zato nimata nobene druge priče razun svojo lastno vest. Mislija sem in še sedaj mislim, da ženska, ki je tako zvezo sklenila, a se je va-

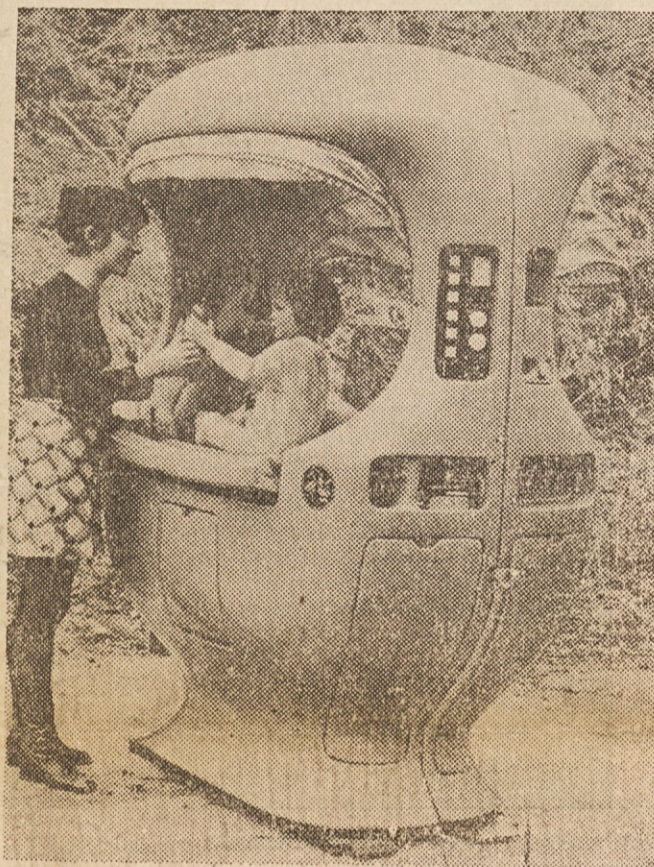

Russell Means

INDIJANSKI VODNIK RUSSELL MEANS je znan po svojih nastopih v Wounded Knee, S.D. Zaradi ščuvanja k nasilju in uporju je bil obtožen in se bo moral zagovarjati pred zveznim sodiščem.

rala, ne izgubi nič več na svoji časti, kakor če bi se bila poročila v cerkvi ali pa pri županu s kakim malovrednejšem, ki bi jo bil kmalu nato izdal in zapustil. Sedaj veste, zakaj se krvavo solzim, če se spomnim na človeka, ki ste ga ravnokar imenovali, ki me je tako nizkotno zlorabil. To pa niso solze očitanja. Jaz si nisem imela in si nimam ničesar očitati... Pustite me, da nadaljujem," dejala je, ko je hotel Lucien ugovarjati, "najbrže da se midva danes zadnjikrat razgovarjava, zato hočem, da me vi vsaj sodite tako, kakor je bilo in kakoršna sem jaz bila."

"Ko sva se v Clermontu seznanila z Mejanom — znova je zaprla oči, ko je to ime izgovorila, kakor malo preje, ko ga je slišala, tako ji je bilo zoperno — študiral je modroslovje. Seznanila sem se z njim pri M. Andre. Ne maram se opravičevati. Lahko se varamo nad kakim značajem, kakor se lahko zmotimo v diagnozi. Zato vendar ne moremo biti odgovorni. Toda če je mene varal, to moram poudariti, varal je tudi M. Andre-a, čez osemdeset let starega vseučilišnega profesorja, ki je imel

MODERNA ZIBKA — V Muenchemu na Bavarskem so izdelali in razstavili električno zibelko, ki otroka ziblje in mu poje. Zamislil in načrte za njo je izdelal Gunter Beltzig, izdelovalec načrtov za pohištvo iz Deimhausena, namenil jo je svojemu sinku Borisu. V gornjem delu ima prostore za hrano, ki je drži pri določeni temperaturi, v spodnjih pa predale za plenice in drugo. Zibelko je mogoče zagrniti z zavescami, da otrok v raku lahko mirno spi. Stane \$2.250!

na tisoče dijakov pod svojim okriljem. Tudi stric je bil varan in vendar je bil bivši sodni tajnik in nikak optimist. Sedaj ko po medicinskih študijah stvari bolje razumevam, vem, kar nekdanj nisem vedela, kakor tega

J. Fred Buzhardt

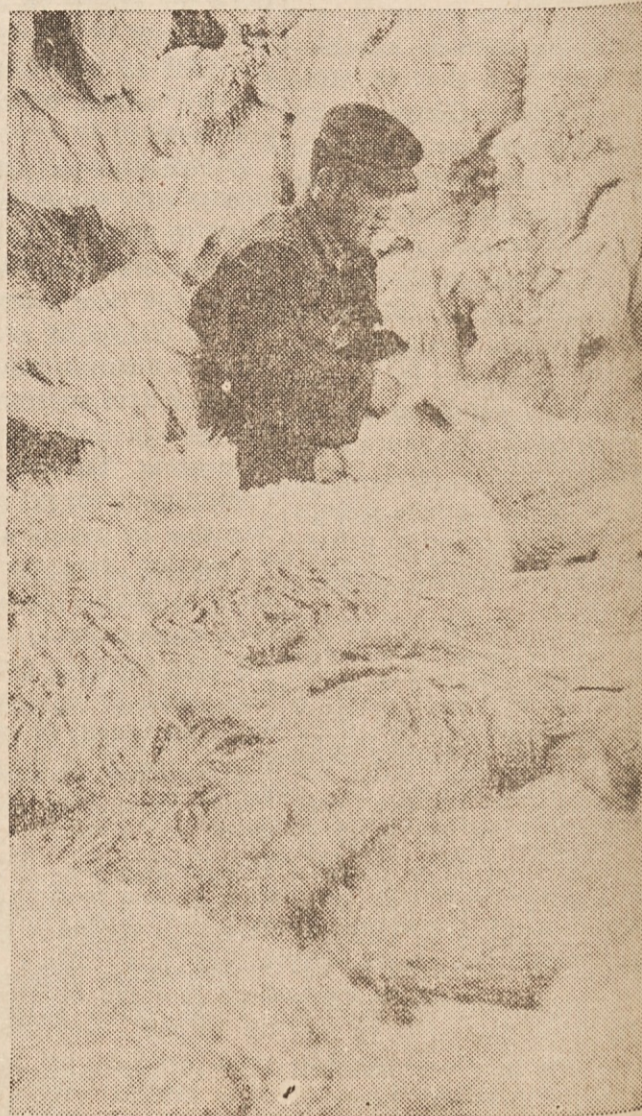
NOVA MOČ V BELI HIŠI — J. Fred Buzhardt, ki je bil preje splošni svetovalec v Pentagonu, je prešel v Belo hišo kot svetovalec predsednika Nixona.

nista vedela stric in M. Andre, in resnico. Zgovoren je bil zelo namreč da je bila inteligenca in rabil je svoje govorniške taltega človeka le slepilo. Svoje lente za moje in mojih vzgoje-zgovornosti ni hranil z mislimi vateljev nazore.

TONY KRISTAVNIK PAINTING AND DECORATING

Telephone: 944-8436

Spomlad je tu! Najboljši čas za barvanje vaših hiš! Preglejte vaše domove in pokličite nas za brezplačen proračun. Smo strokovnjaki!

MED KOŽAMI — Delavec pregleduje in pripravlja kožo v delavnici za njihovo strojenje v Silinhaote v Notranji Mongoliji, kitajski provinci. Iz teh kož izdelujejo tam vrsto skorjenih in debele pastirske kape.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znanca, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo